

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi

COVID-19 Salgın Döneminde
Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

Uygulamalar, Plan ve Öneriler

12.10.2020

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde COVID-19 Salgın Döneminde

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi: Uygulamalar, Plan ve Öneriler

1. COVID-19 SALGINININ TIP EĞİTİMİMİZ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, örgün tıp eğitimine salgın nedeniyle ara verildiği 13 Marttan bu yana çok hızlı bir uyum göstererek uzaktan eğitimin değişik araçları ile daha önce kimsenin öngörmediği hızda uzaktan tıp eğitimi konusunda büyük mesafe kat etmiştir. Bu bağlamda Tıp fakültemizin ilk üç dönemi için toplam 608' i senkron, 343'ü asenkron olmak üzere 951 saat ders uzaktan Zoom/Skype/ Microsoft Teams ve ağırlıklı olarak KEYPS programları üzerinden yürütülmüş ve kaydedilmiştir.

Bu sürede dönem IV başta olmak üzere değişik dönemlerde toplam 156 saat ders kanal B stüdyolarında anlatılmış ve arşivlenerek öğrencilerimizin dikkatine sunulmuştur. Dönem IV öğrencileri için uzaktan kuramsal derslerin yanı sıra olgu temelli değerlendirmeler (OTD) mesleki becerilerin uygulanması bağlamında tüm Klinik Uygulama Kurullarında gerçekleştirilmiştir.

Dönem V stajlarındaki dersler asenkron olarak seslendirilmiş ve/veya görüntülü biçimde bilgisayar ortamında kaydedilmiş, güncellenmiş ve öğrencilerle paylaşılmıştır.

Dönem VI dönemi için bu süreçte Covid-19 pandemisi ile ilgili Dünya Sağlık Örgütü'nün, Halk Sağlığı Anabilim dalımızın, sertifikalı uzaktan eğitim setleri ile farklı eğitim materyalleri hekim adaylarımızın kullanımına sunulmuştur. Bu dönemde gerekli önlemleri alarak hekim adaylarımızın uzaktan izleyen değil, yüz yüze eğitimle stajlarını sürdürmeleri sağlanmıştır.

Tıp eğitiminde uzaktan eğitimde senkron eğitim günümüzde daha sık uygulanan ve uygulanması önerilen eğitim şekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda; asenkron zengin eğitim materyali ile desteklenerek öğretim üyelerinin daha fazla sayıda öğrenciye ulaşması ve zengin eğitim içeriği ile konunun desteklenmesi sağlanmıştır. Dersin arasında, sonunda ya da tamamen sorulara ayrılmış ayrı bir derste sorular yanıtlanarak konuların pekiştirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca örgün eğitimden farklı olarak, senkron yapılan dersler kayıt altına alınarak istenildiği zaman öğrenciler tarafından tekrar izlenebilmiştir.

Salgın döneminin fakültemizde tıp eğitimi açısından özellikle öğretim üyesi merkezli kuramsal derslerde düşük düzey hedeflerin aktarılmasında uzaktan bilgisayar ortamında öğretimin sürdürülebileceği anlaşılmıştır. Günümüzde; teorik derslerin verildiği, derslik ve amfiler, pratik uygulamaların ve çalışmaların yapıldığı laboratuvarlar giderek kalabalıklaşmakta, ideal eğitimin sınırlarını zorlamaktadır. Öğrencilerin daha çok araştırma yapma, okuma, düzenli çalışma gibi serbest çalışma saatlerine de gereksinimi bulunmaktadır.

Bununla birlikte; uzaktan eğitim ile klinik öncesi dönemde laboratuvar uygulamaları, sosyal sorumluluk projeleri, Klinikte Erken Gözlemler ve Çalışma Grupları gibi öğrenci merkezli öğretim etkinlikleri ile en önemlisi klinik dönemde, Dönem IV ve V düzeyinde, mesleki beceri uygulamalarının ve hasta başı eğitimlerinin sürdürülebilmesi durumu ortaya çıkmıştır. Her ne kadar Olgu Temelli Değerlendirme oturumları ve diğer pratiklerin/becerilerin uzaktan eğitimle desteklenmesi sağlandıysa da tıp eğitiminin vazgeçilmezi olan usta-çırak ilişkisi, yalnızca izleyerek değil yaparak öğrenme becerilerinin geliştirilmesi bu dönemde kesintiye uğramıştır. Bu konuların mutlaka pandemi sonrası dönemde telafi edilmesi gerekmektedir.

2. SALGIN SIRASINDAKİ UYGULAMALAR: EĞİTİM ETKİNLİKLERİ, ÇEŞİTLERİ VE ÖZELLİKLERİ, ÖLÇME DEĞERLENDİRME

2019-2020 eğitim-öğretim yılı uygulamaları

16 Mart 2020'den itibaren gerçekleştirilen toplantı/karar/uygulamalar

- I. Öğrenci merkezlik göz önüne alınarak dönemlerin öğrenci temsilcileri ve dönem öğrencileri ile uzaktan çevrimiçi (zoom üzerinden) toplantılar gerçekleştirildi:

31 Mart 2020 → Dönem Öğrenci Temsilcileri

07 Nisan 2020 → İntern Doktorlara anket uygulanması

13 Nisan 2020 → Dönem I Türkçe ve İngilizce Program Öğrencileri

Dönem III Öğrencileri

14 Nisan 2020 → Dönem II Türkçe ve İngilizce Program Öğrencileri

Dönem IV Öğrencileri

28 Nisan 2020 → Dönem VI Öğrencileri (İntern Doktorlar)

08 Mayıs 2020 → Dönem V Öğrencileri

II. Tıp Dekanları ve YÖK ile toplantılar gerçekleştirildi

17 Nisan 2020 → Esas gündemin “İntörn eğitimi” olduğu, YÖK ile tüm Tıp Fakülteleri Dekanlarının katılımı ile toplantı gerçekleştirilmesi

Sonrasında YÖK’ün “İntörn Eğitimi” ile ilişkili 22 Nisan ve 24 Nisan 2020 kararları

III. Tıp Eğitimi Yönetimi (Tıp Eğitimi Kurulları ve Koordinatörlükler) ile toplantılar gerçekleştirildi.

20 Mart 2020 → Uzaktan Eğitim Toplantısı

23 Mart 2020 → Dönem I, II, III ve IV Koordinatörleri ile toplantı

16 ve 29 Nisan 2020 → Fakülte Kurulu Toplantıları

06 Mayıs 2020 → Koordinatörler Kurulu Toplantısı

→Tıp Eğitimi Anabilim Dalı ile birlikte **“Uzaktan Çevrimiçi Sınav Uygulama Usul ve Esasları”** (http://tip.baskent.edu.tr/kw/upload/464/dosyalar/egitim/yonerge/Uzaktan-sinav-uygulama-usul-ve-esaslari.pdf?birim=464&menu_id=51) yönergesinin hazırlığı tamamlanıp onay sonrasında fakültemiz web sitesinde öğrencilerimizle paylaşıldı.

IV. Öğrencilerden Gelen Resmi Dilekçelerin Değerlendirilmesi

1) İntörn doktorların 29 Nisan 2020 ve 02 Mayıs 2020 (sehven 02 Nisan 2020 tarihli) dilekçeleri değerlendirildi.

2) 29 Nisan 2020-05 Mayıs 2020 tarihleri arasında Dönem VI öğrencisi 86 İntörn doktorun 11 Mayıs-11 Temmuz 2020 tarihleri arasında eğitimlerinin kalan kısmını tamamlamak üzere dilekçelerini iletmesi sonrasında konu ile ilgili Fakülte Yönetim Kurulu’nda bilgilendirme/değerlendirme yapıldı.

Buna göre biri 11 Mayıs 2020 diğeri de 01 Haziran 2020 tarihinde başlamak üzere İntörn öğrencilerin kalan eğitimlerini tamamlamak üzere sıkıştırılmış eğitim programları hazırlandı. Bu seçenekleri tercih etmeyen öğrencilerin Temmuz ve Ağustos ayları başında tercihlerini yapmaları kararlaştırıldı.

Bu doğrultuda İntörn öğrencilerden önce elektronik ortamda, daha sonra ıslak imzalı olmak üzere rıza dilekçeleri alındı.

Bir İntörn doktor için; 01-30 Haziran 2020 arasında İç Hastalıkları Stajı ile 01-21 Temmuz 2020 arasında Kadın Hastalıkları ve Doğum Stajını İstanbul Uygulama ve Araştırma Merkezimizde yapması için Fakülte Yönetim Kurulu tarafından karar verildi.

- İntörn Doktorların Stajlarını tamamlama durumu:
  - 86 İntörn öğrenci 11 Mayıs 2020 tarihinde Ankara Hastanemizde rıza dilekçelerini vererek staja başladı.
  - Diğer İntörn öğrenciler ise

- 25 intörn öğrenci → 01 Haziran 2020
- 2 intörn öğrenci → 01 Temmuz 2020
- 2 intörn öğrenci → 01 Ağustos 2020
- İntörn Doktorlara yönelik Digital Destek Eğitimi programları gerçekleştirildi:
  - Dünya Sağlık Örgütü Sertifikalı Salgın Eğitimi
  - BÜTF Halk Sağlığı Anabilim Dalı Salgın Eğitimi
  - BÜTF Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğitim Programı
  - TEPDAD Sertifikalı “COVID-19 Hazırlık Kursu”

Akademik takvimde Derslerin Tamamlanması ve Sınavların Digital Ortamda Yürütülmesi Planlamaları

I. 15 Haziran’da örgün eğitime geçilmesi konulu 05 Mayıs 2020 tarihli YÖK’ün yazısı ile 11 Mayıs 2020 tarihli “Üniversitelerdeki sınavların dijital imkanlar veya ödev, proje gibi yöntemlerle yapılması” başlıklı YÖK açıklaması doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamalar ve planlamalar:

1) Örgün eğitime ara verildiği 16 Mart 2020 tarihinden itibaren 188 saat asenkron ve 229 saat senkron ders yapılmıştır. Asenkron/senkron dersler zoom/Skype/Microsoft Teams ve ağırlıklı olarak KEYPS programı üzerinden Dönem I, II ve III’te yürütülmüştür. Pratik senkron eğitimler Dönem IV Klinik Uygulama Kurullarında Olgu Temelli Değerlendirme (OTD) olarak (214 saat) sürdürülmüştür. 152 saat Ankara olmak üzere toplam 170 ders Kanal B’de asenkron görüntülü ders kaydı olarak gerçekleştirilmiştir. Dönem V stajlarındaki dersler asenkron olarak seslendirilmiş ve/veya görüntülü biçimde dijital ortamda kaydedilmiş, güncellenmiş ve öğrencilerle paylaşılmıştır. Dersler akademik takvimdeki ders programı ile uyumlu olarak sürdürülmüştür.

2) Sınavların Uygulanması:

- Dönem I, II, III ve IV’te uygulanan formatif sınavlar KEYPS üzerinden sürdürülmektedir. 13 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla:
  - Dönem I Türkçe ve İngilizce programda eşzamanlı olmak üzere → 1 deneme sınavı sonrası 2 formatif sınav
  - Dönem II Türkçe ve İngilizce programda eşzamanlı olmak üzere → 1 deneme sınavı sonrası 1 formatif sınav
  - Dönem III →1 deneme sınavı sonrası 1 formatif sınav

olmak üzere toplam ilk üç dönemde toplam 7 adet formatif sınav başarıyla gerçekleştirilmiş ve değerlendirilmiştir.

- Dönem I, II, III, IV ve V Kurul Sonu Sınavları, KUK Sonu Sınavları, Dönem Sonu Genel Sınavları (Dönem I, II ve III), Bütünleme Sınavları (Dönem I, II ve III) ile KUK Sonu ve Dönem V Staj Bütünleme Sınavlarının dijital ortamda e-sınav olarak çevirim içi gerçekleştirilmesi için sınav takvimi hazırlığı ve planlama yapılmış ve tüm öğretim üyelerimizden ilişkili sınavlar için soru istenmiştir. Buna göre:
  - Dönem I → 3'er adet Kurul Sonu Sınavı (Türkçe ve İngilizce Program)
  - Dönem II → 2'şer adet Kurul Sonu Sınavı (Türkçe ve İngilizce Program)
  - Dönem III → 1 adet Kurul Sonu Sınavı
  - Dönem IV → 1 adet KUK formatif sınavı ile 2 adet KUK Sonu Sınavı
  - Dönem V → Staj Sonu Sınavları
  - Dönem I, II ve III → 5 adet Dönem Sonu Genel Sınavı
  - Dönem IV ve V → Bütünleme Sınavları (Dönem Sonu, KUK Sonu, Staj Sonu)
- **08.05.2020 tarihinde gerçekleşen Ölçme Değerlendirme Kurul toplantısında görüşülen konular ve alınan kararlar:**
  - *Toplantı sonucunda alınan ve Dönem Koordinatörlerine duyurulması gereken kararlar;*
  - **Summatif sınavlara ilişkin;**
    1. *Kurul sonu, Dönem Sonu Genel Sınavı ve Bütünleme sınavları sadece çoktan seçmeli sorular kullanılarak gerçekleştirilecektir.*
    2. *Sınavlar 80 soru üzerinden gerçekleştirilecek olup bu sorulara pratik sınavlar da dahildir. Pratik sınavlar da on line ortama gerçekleştirilecektir.*
    3. *Soru sayısı 1'in altında olan bölümlerden 1 soru istenecek, bu durumda en fazla sorusu olan bölümden bir soru düşürülecektir.*
    4. *Sınav 20 soruluk paketlere bölünecek, her bir 20 soruluk paket için öğrencilere 20 dakika süre tanınacaktır.*
    5. *Bir sınav paketinin bitiminden sonraki ilk 5 dakikada bağlantı sorunları yaşayan öğrenciler için sınav sorumlusuna haber verme süresi tanınacaktır. Bu öğrenciler için paketin bitiminde bağlantı kopma süresi dikkate alınarak ek süre tanınacak ve yeni paket başlamadan önce öğrencinin sınavı tamamlaması sağlanacaktır.*
    6. *Sürekli bağlantı sorunu yaşayan öğrenciler kampüsün olanakları kullanılarak telafi e-sınavına alınacaktır. Öğrencinin Ankara'ya gelmesi resmi olarak mümkün olmazsa telafi sınavı on line olarak gerçekleştirilecektir. Ancak bu durumda öğrenci bağlantı güvenliğinden kendisi sorumlu olacaktır.*

7. Sınav güvenliği açısından öğrencilerin sınava girdikleri cihazın sesini açık tutması istenecektir. Aynı zamanda sınavda rasgele olarak öğrencilerin kameraları açması istenecektir.

○ **Formatif sınavlara ilişkin;**

1. Formatif sınavlarda boşluk doldurma sorularına uygulanan %30'u aşmama kuralı bundan sonraki sınavlarda uygulanmayacaktır. Bunun yerine her öğretim elemanının en fazla 1 tane boşluk doldurma ve 1 tane çoktan seçmeli soru sorması mümkün olacaktır. Kalan sorular diğer tiplerde sorularla tamamlanacaktır.

○ **Kuramsal soru hazırlama kılavuzu değişiklikleri**

1. Kuramsal soru hazırlama kılavuzu 33 nolu madde "Eşleştirmeli sorularda seçenekler öncüllerden fazla olmalı" şeklinde değiştirilecektir.

2. Boşluk doldurma sorularında 31 nolu madde " Ancak İngilizce sorularda boşluk cümlelerin başında ya da sonunda olabilir" ifadesi kılavuza eklenecektir.

○ **Pratik sınav yapacak Anabilim Dallarına ilişkin;**

1. Summatif sınavlarda pratik değerlendirme yapacak Anabilim Dallarından bu değerlendirmeleri e-sınav koşullarında gerçekleştirip gerçekleştiremeyecekleri konusunda görüş istenecektir. Uygulama sınavları ile ilişkili olarak; Dönem I, II ve III'te laboratuvar uygulamalarının (Anatomi, Histoloji ve Embriyoloji, Fizyoloji, Tıbbi Mikrobiyoloji, Tıbbi Biyokimya, Klinikte Erken Gözlemler, Sosyal Sorumluluk Projeleri ve Mesleki Beceri Uygulamaları) dijital ortama eğitim materyali (sesli ve görüntülü) yüklenerek sürdürülmesi kararlaştırıldı. Uzaktan gerçekleştirilecek e-sınavın da da pratik uygulamalar ile ilişkili soruların summatif sınav içerisinde sorulmasına karar verildi.

- Dönem I, II ve III teki tüm sınavlar bu kararlar doğrultusunda öğrencilere önceden **"BÜTF Uzaktan Eğitim ve Sınav Uygulama Yönetimi"** ([http://tip.baskent.edu.tr/kw/upload/464/dosyalar/egitim/yonerge/BuTFUzakta-\(cevrimici\)-Sınav--Uygulama-Usul-ve-Esasları-2020.pdf?birim=464&menu_id=51](http://tip.baskent.edu.tr/kw/upload/464/dosyalar/egitim/yonerge/BuTFUzakta-(cevrimici)-Sınav--Uygulama-Usul-ve-Esasları-2020.pdf?birim=464&menu_id=51)) kılavuzu hazırlanıp duyurularak gerçekleştirilmiştir.
- KUK ve staj sonu sınavlarının sorumlu öğretim üyesinin aldığı kararla online yazılı sınav ve **yapılandırılmış online sözlü ile** gerçekleştirildi.
- Çalışma Grupları, Klinikte Erken Gözlemler, Sosyal Sorumluluk Projeleri ve Mesleki Beceri Uygulamaları başlıklı derslerin ise 16 Mart 2020 tarihine kadar olan döneme göre notlandırılması Fakülte Kurulu kararı ile uygulandı.

3. KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE BU SORUNLARA ÜRETİLEN ÇÖZÜM YOLLARI

13 Mart 2020 itibariyle ani gelişen sürece uyum sorunu

Öğrenci ve öğretim üyelerinin yeni ve ani gelişen süreçte öğretim etkinliklerine uyumunda Nisan-2020 dönemine kadar uyum sorunu yaşanmıştır. Başlangıçta derslerin programı kesintiye uğratmamak açısından asenkron olarak verilmesi öğrenci memnuniyetsizliğine yol açmıştır. Bu konuda hızla KEYPS üzerinden senkron derslere geçilmesi sağlanmıştır. Öğrencilerin kendi buldukları ortamda altyapı ve donanım eksiklikleri nedeni ile de dersleri izlemelerindeki ve derse katılımlarındaki sorunlar yaşanmıştır. Nisan 2020 de senkron derslerin uygulanması Kanal B aracılı eğitimlerin sürdürülmesi ve Dönem IV düzeyinde Olgu Temelli Değerlendirme oturumlarının yapılması ile öğrencilerin ders katılımı ve ilgisinde artış sağlanmıştır. Süreçte yukarıda 2. Maddede belirtilen öğrenci temsilcileri ve her dönem ile sık sık durum değerlendirme toplantılarının yapılması da sorunların giderilmesi bağlamında önemli katkı sağlamıştır.

Dönem VI öğrencileri hastane ortamında eğitim almakta başlangıçta isteksizlik göstermişler ancak bu durum öğrencilerin kademeli olarak eksik kalan intörlük stajlarını tamamlamalarının gerekli olduğu da vurgulanarak staj sürelerinde kısaltma ve seyreltilmiş ortam sağlayarak çözümlenmiştir.

Altyapı ve donanım eksiklikleri ile yaşanan sorunlar

Senkron dersler ağırlıklı olarak KEYPS (BigBlueButton) ve daha az olarak ta zoom üzerinden yürütülmüştür. Ancak internet sağlanmasında ani kesintiler ve bilgisayar, kamera, hoperlör, kulaklık gibi donanım eksiklikleri ilk başta yaşanmıştır. İnternetin kesintisiz olarak ders anlatımına destek vermesi amacı ile 4 adet yeni sunucu Üniversitemiz tarafından temin edilmiştir. Ayrıca bilgisayar ve diğer donanım eksiklikleri de giderilmiştir. Microsoft Teams programı da çevrimiçi eğitimde kullanılmaya başlanmıştır.

Sınav uygulamaları ile ilişkili sorunlar

Sınavların uzaktan çevrimiçi yürütülmesinde formatif sınavlar açısından bir sorun yaşanmamakla birlikte summatif sınavlar Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Bilgisayar Laboratuvarları (Dönem I ve II) ile H-2 Mesleki Beceri Uygulama Laboratuvarlarında (Dönem III, IV ve V) kamera ile 10 öğrencinin izlenmesi biçiminde gerçekleştirilmiştir. Bu durum fazla sayıda gözetmen gereksinimine neden olmuştur. Ayrıca sınav esnasında öğrencilerin internet bağlantı sorunları nedeni ile sınavdan düşmeleri, ek sınav süresi verilmesi ile çözümlenmiştir. Altyapı ve donanım eksikliği olan öğrenciler istekleri doğrultusunda eş zamanlı olarak yüz yüze fakültemizde çevrimiçi sınavı almışlardır. Sınavların 20 şer soruluk 4 paket halinde çoktan seçmeli sorulardan oluşması sınav süresinin uzamasına neden olmuştur. Ayrıca çoklu seçmeli, eşleştirmeli ve açık uçlu soruların yer almaması da sınav güvenilirliği açısından sorun teşkil etmiştir. Bu nedenle 2020-2021 eğitim-öğretim yılı için tüm summatif sınavların uzaktan kamera ile gözlemlene yanı sıra çeşitli soru tiplerini içerecek 100 sorudan oluşmasına ve sorular

arasında geriye dönüş imkanı verilmemesine karar alınmıştır. Böylece summative sınavların şeffaf ve denetlenebilir, seçici olması sağlanabilecektir.

Uygulama eğitimlerinin ve öğrenci merkezli uygulamaların uzaktan yürütülmesinde yaşanan sorunlar

Tıp eğitiminin vazgeçilmez bileşeni olan uygulama eğitimleri ilk üç dönemde video çekimli pratikler şeklinde verilmektedir. Ancak öğrenci ile iletişim ve klinik dönemlerde Öğrenci Polikliniği, Girişimsel Beceri Geribildirimi ve Öğrenci Viziti uygulamaları kesintiye uğramıştır. Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından klinik dönem öğretim üyelerine eğitim verilerek olgu temelli değerlendirmelerin 8-10 kişilik öğrenci gruplarında sürdürülmesi olumlu katkı sağlamakla birlikte pandeminin sonlanımında telafi eğitimlerine gereksinim kaçınılmazdır.

Tıp eğitiminde hedeflenen yetkinlik ve yeterliklerin kazanılması ile ilişkili yaşanabilecek olası sorunlar

UÇEP 2020 de güncellenen yeterlik ve yetkinlikler doğrultusunda eğitimin sürdürülmesi için program yapılmış müfredat güncellenmiş olmakla birlikte yetkinlik ve yeterliklerin kazanılması için yüz yüze eğitime geçilmesi mutlaka gerekmektedir. Bu durum 2020-Bahar döneminde seyreltilmiş yüz yüze ve daha sonra sıkıştırılmış yoğun telafi eğitimleri ile çözümlenebilecektir.

4. KISA, ORTA VE UZUN ERİMLİ PLANLAR İLE DİĞER FAKÜLTELERE VE TEPDAD'A ÖNERİLER

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Planlanması

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı'ndan yollanan "Küresel Salgında Yeni Normalleşme Süreci Rehberi", Tıp Eğitimi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD) önerileri ile üniversitemiz ve tıp fakültemizin ilgili kurulları tarafından alınan kararlara uygun olarak "Seyreltilmiş ve Zaman Mekan Dönüşümlü Hibrit Eğitim Modeli" (SEZMAHEM) uygulaması için aşağıdaki olası durumlara göre ilişkili önerileri sunmuştur:

1. DURUM: EĞİTİM-ÖĞRETİM YILININ 01 EKİM 2020 İTİBARIYLA ÇEVİRİMİÇİ VE YÜZ YÜZE (HİBRİT) MODEL İLE SÜRDÜRÜLMESİ

Eğitim- Öğretim Planlaması

Dönem II ve Dönem III'te 31 Ağustos 2020'de, Dönem IV ve V'te 14 Eylül 2020'de ve Dönem I'de YÖK önerileri doğrultusunda 01 Ekim 2020'de eğitim-öğretime başlanması kararlaştırılmıştır. 01 Ekim'e kadar Dönem II, III'te ders kurulları ve Dönem IV ve V'te Klinik Uygulama Kurullarının kuramsal dersleri öncelikle entegrasyon ve öğrenim hedefleri korunarak tümüyle uzaktan çevrimiçi planlanmıştır.

Bu dönemlerde programda yer alan pratik uygulamalar 01 Ekim 2020 sonrasında küçük gruplar halinde tekrarlanan laboratuvar uygulamaları biçiminde gerçekleştirilecektir. Dönem IV ve V düzeyinde hasta başı uygulamaları en az olacak şekilde pandeminin kontrol altına alınmasına kadar mesleki beceriler maket üzerinde ve olgu temelli değerlendirmeler ile gerçekleştirilecektir.

01 Ekim 2020 itibariyle kuramsal derslerin %40'a kadarının çevrimiçi verilmesi sürdürülecektir. Tüm uygulamalar yüz yüze seyreltilmiş mekan kullanımı ile gerçekleştirilecektir. Yeni normal süreçte harmanlanmış (karma) öğrenme uygulamalarına yer verilebilir. Müfredatımızın %40'ına kadarının uzaktan, %60'ının yüz yüze gerçekleştirilmesi aşamasında, Bağlıca Yerleşkesi'nde Dönem I ve II düzeyinde **öğrenci sayısı ve fiziki alt yapıya** göre sınıflara belli sayıda öğrenci kabul edilip aynı anda çevrimiçi uygulama ile de sınıfın kalanının derse katılması sağlanabilir. Yahut öğretim elemanı kapasitesi değerlendirilerek **sınıfların gruplara bölünmesi suretiyle** aynı ders birden fazla grupta da anlatılabilir. Dönem III, IV ve V düzeyinde de yüz yüze eğitim benzer biçimde Bahçelievler Yerleşkesi'ndeki dersliklerde planlanmaktadır.

Bu durumda; pandeminin kontrol altına alınması sürecinde güz yarıyılındaki kuramsal derslerin tümünün uzaktan çevrimiçi, uygulamaların yüz yüze gerçekleştirilmesi uygun bulunmuştur.

SEZMAHEM sunumunda önerildiği gibi 1. Seçenek olan haftada 3 gün yüz yüze, 3 gün uzaktan eğitim ile dönüşümlü Hibrit Eğitim Modeli ise yüz yüze tüm dersler için bahar yarıyılında uygulanması öngörülen bir model olarak benimsenebilir.

Ders program içeriklerinin de yeni dönemde uzaktan eğitime uygun olarak seyreltilmesi çalışması başlatılmıştır.

Ölçme Değerlendirmede formatif sınavlar çevrimiçi, summatif sınavlar ise seyreltilmiş mekanlarda yüz yüze gerçekleştirilebilir.

Mekan Kullanımı ve Gereksinimler

Yukarıda sözü edilen model için öncelikle İngilizce ve Türkçe Programlarımız için YÖS, MYP, GNO ve ilk 1000 sıralamasında yer alan yurt dışı üniversiteden yatay geçiş ile öğrenci kabulü sonrasında sınıf mevcutlarının net olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Bağlıca Yerleşkesi'nde Dönem I ve II İngilizce ve Türkçe Program gruplarının (4 sınıf) öğretiminin gerçekleştirilmesi sırasında Tıp Fakültesi derslik ve laboratuvar mekan kullanımları 1 öğrenci/4 m² olacak biçimde düzenlenecektir.

Yüz yüze kuramsal derslerin verilmesinde Bağlıca Yerleşkesi'nde 100-150 öğrenciyi **alabilecek en az 1 amfinin fakültemize tahsisi** tekrarlayan derslerin önlenmesi açısından önemli bir gereksinimdir. Mevcut dersliklerimiz mesafe kuralına göre **en fazla 40 öğrenci** kapasitesindedir.

Bahçelievler Yerleşkesinde bulunan dersliklerde Dönem III Türkçe ve İngilizce, Dönem IV, Dönem V ve az oranda Dönem VI kuramsal eğitimleri olmak üzere 5 programın kuramsal dersleri seyreltilmiş olarak yürütülebilecektir.

Önlemler

- Öğrencilere farkındalık artırılması için düzenli eğitim verilmesi
- Derslik ve amfilerin kullanımında 1m mesafe kuralı (4 m²/kişi)
- Ders sürelerinin etkin havalandırma için kısaltılması (40-45 dk ders + 15-20 dk ara)
- Üniversite içerisinde sınıfların birbiri ile temasının önlenmesi
  - Ders başlangıç ve bitiş saatlerinin farklı oluşturulması
  - Ders araları ve yemek saatlerinin en az temasla süre kaydırılarak organizasyonu
- Sınıf içi yerleşim planının oluşturulması (öğrencinin her seferinde aynı sırada oturmasının sağlanması)
- Etkin Havalandırma ve el dezenfeksiyonunun sağlanması
- En fazla temasın hareketlilik nedeni ile laboratuvar uygulamalarında yaşanması olasılığına karşı pratik uygulamalarda sosyal mesafenin daha ciddi kontrolünün sağlanması ve gerektiğinde laboratuvar uygulamalarının “demonstrasyon” ile yüz yüze verilmesi
- Ders aralarında derslik ve laboratuvar dışı mekanlarda minimum teması sağlamak ve süreci denetlemek için fakültemiz Bağlıca Yerleşkesindeki derslik mekan/hareketlilik kontrolü ile Bahçelievler Yerleşkesi kontrolünü sağlamak amacı ile **toplam iki (2) adet personel gereksinimi** bulunmaktadır.

2. DURUM: EĞİTİM-ÖĞRETİM YILININ 01 EKİM 2020 İTİBARIYLA TÜMÜYLE ÇEVİRİMİÇİ SÜRDÜRÜLMESİ

Eğitim- Öğretim Planlaması

Bu koşulda TEPDAD tarafından pandemi süreci ve pandemi sonrasında eğitim-öğretimi ayrı ayrı klinik öncesi ve klinik dönem olarak iki kısımda ele almak önerilmektedir:

- ***Klinik Öncesi Dönemde Eğitim (Dönem I, II, III)***

1. *Salgın sırasında ve sonrasında*

- a) *yapılacak eğitimin birlikte düşünülmesi ve planlanması,*

- b) *yapılacak planlamalarda entegrasyona özel önem verilmesi,*

- c) *bu planlamada tıp fakültelerimizin öğrenim hedefleri/kazanımları ve çıktıklarına uygun öğrenme süreçlerinin kullanılması,*

d) öğrencilerin bireysel gereksinimlerinin ve programın öğrencilere getireceği yükün mutlaka gözönüne alınması,

e) öğretim elemanlarının açık ve uzaktan öğrenim süreçlerini uygun ve verimli kullanabilmeleri için gereken desteğin sağlanması

2. Salgın sırasında (yüz-yüze eğitimin mümkün olmadığı koşullarda);

a) çevrimiçi verilen teorik derslerin öğrenci-öğretim üyesi etkileşimine olanak sağlayacak biçimde planlanması,

b) multi disiplinler paneller ile teorik ders tekrarlarının önlenmesi ve sürenin etkin kullanımı,

c) problem çözme, olgu tartışmaları ve ödev gibi yaklaşımlar ile öğrencinin sürece katılımının sağlanması,

3. Salgın sonrasında (yüz-yüze eğitimlerin başlayabildiği koşullarda):

a) yoğunlaştırılmış ve tamamlayıcı bir telafi programının uygulanması

b) uygulamaya içeren etkinliklerin fiziksel mesafeye dikkat edilerek olabildiğince yüz-yüze tamamlanması için planlama yapılması

• **Klinik Dönemde Eğitim (Dönem IV ve V)**

1. Salgın sırasında

a) Web-tabanlı eğitim etkinlikleri kapsamında öğrenmeyi ve entegrasyonu destekleyici yöntemlerin (örn. interaktif hasta tartışmaları, klinik problem çözme oturumları, ek okuma materyalleri, ödevler vb.) kullanılması ile sürecin zenginleştirilmesi,

2. Salgın sonrasında (yüz-yüze eğitimlerin başlayabildiği koşullarda):

a) Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (UÇEP) ve program hedefleri doğrultusunda belirlenen yetkinlikler/kazanımların sağlanmasına yönelik eğitim etkinliklerine yer verilmesi,

b) Program kazanımları aynı kalmak koşulu ile gerektiğinde staj sürelerinin sıkıştırılarak kısaltılması (örn. tekrarların azaltılması, hafta sonlarının kullanılması),

c) Tatil dönemlerinin kısaltılarak telafilerin yapılması,

2. Durumda fakültemiz yukarıda ifade edilen TEPDAD önerileri doğrultusunda planlanmış SENKRON çevrimiçi eğitim ile birlikte laboratuvarlar uygulamalarının çevrimiçi öğrenciye sunulması ve pandemi sonlandığında kış ve/veya yaz okulu gibi uygulamalarla laboratuvar pratikleri ve mesleki beceri eğitimlerinin tamamlanmasını planlamaktadır.

Her iki koşulda planlanmış senkron eğitim- öğretim ve ölçme-değerlendirme süreçleri için bilişim altyapı ve donanımımızın mutlaka gözden geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konu ile ilişkili Dekanlığımızı önerileri aşağıda yer almaktadır:

Çevrimiçi Teknik Altyapı ve Donanım ile İlişkili Mevcut ve Beklenen Durum

Tıp Fakültesi ve Diş Hekimliği Fakültesi, teorik derslerin verilmesi ve sınavların yapılıp notların verilmesi amacıyla Kapitta firmasının bir yazılımı olan KEYPS'i ve kampüsteki bir sunucuyu kullanmaktadır. Video ve ses içeren senkron ve asenkron derslerin öğrencilerle paylaşılabilmesi, olgu temelli değerlendirme derslerinin yapılabilmesi amacıyla dünyada ve ülkemizde bazı üniversiteler tarafından kullanılan BigBlueButton (BBB) isiminde bir yazılım, KEYPS'e entegre edilmiştir. BBB yazılımı için Vodafone firmasından 4 ayrı sanal sunucu kiralanmıştır. Pandemi döneminde dönem 1,2,3,4'e ait teorik sınavlar, kampüsteki sunucu üzerinden, sınav gözetimleri ise öğrencilere evde temin etmiş oldukları web kameralarını açtırarak ve her 10 öğrenciye 1 gözetmen düşecek şekilde sınav süresince tüm öğrenciler web kameradan izlenerek Vodafone sunuculardan başarılı bir biçimde sürdürülmüştür. Uzaktan sınav uygulaması ve gözetimleri için Eğitim Fakültesi'ndeki 20'şer bilgisayarlı 2 salon ve Hastanedeki H Blok Binasının -2. Katındaki Mesleki Beceri Salonları kullanılmıştır

Tıp + Diş hekimliği, $6+7 = 13$ dönem (aynı anda 15 sınıfa), $463 + 395 = 858$ öğrenciye uzaktan eğitim verilmiş ve uzaktan sınav yapılmıştır. Tıp Fakültesi + Diş Hekimliği Fakültelerinde, yatay geçişler hariç bu yıl $8+8 = 16$ dönemde (aynı anda 20 sınıfta), en azından $616+451 = 1067$ öğrenci ile uzaktan eğitim ve ders yapılması beklenmelidir.

Alt Yapı ve Donanım için Öneriler

- Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde (sanal) sınıf sayısının geçen seneden 5, öğrenci sayısının geçen seneden en az 209 fazla olacağı dikkate alınarak, KEYPS için kullanılan 5 sunucunun uzaktan öğretim ve sınavla ilgili bu yükü kaldırabilmesi ile ilgili değerlendirme yapılması.
- Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde bu sene, aynı anda 20 sanal sınıfta, her bir sınıfta 30-110 öğrenci ile günde 8-10 ders yapılabileceği dikkate alınması.
- Bilgisayarlarda Microsoft firmasının Windows işletim sistemi kullanılmaya devam edilecek ise, Windows 7 artık güncellenmediği için Windows 10 kullanılması ve donanım olarak SSD disk veya yeni üretilmiş hızlı bir katı disk, 8 GB RAM, en az 2, tercihen 4 çekirdekli işlemci olmasının sağlanması.
- Dersliklerde veya beceri laboratuvarlarında bulunan, ders anlatma için kullanılma ihtimali olan bütün masaüstü bilgisayarların, Windows 10'u ve Office 2016'yı yeterli bir hızda çalıştırabilecek şekilde 8 GB RAM ve (en azından) 128 GB SSD disk takılarak güncellenmesi ve web kamera takılması, güncellenemiyorsa yeni bilgisayar alınması.

- Bundan sonra üniversite kampüs veya hastaneye alınacak her masaüstü bilgisayarla birlikte 1 web kamerası alınması veya masaüstü bilgisayarlar yerine (VGA 480p 0,3 mp değil), HD (en az 720p, 0.9 mp) çözünürlükte web kameralı dizüstü bilgisayar alınması tercih edilmesi ve bunların hırsızlığa karşı güvenliğinin sağlanması.
- Eğitim Fakültesi'ndeki 20'şer bilgisayarlı 2 salonun, her istendiğinde Tıp Fakültesi tarafınca kullanılmayacağı veya yetersiz kalacağı dikkate alınarak, kampüsteki Tıp Fakültesi binasındaki laboratuvaradaki bilgisayarların özelliklerinin uzaktan eğitimde öğrenci, öğretim üyesi veya gözetmenin kullanabileceği şekilde yükseltilmesi.
- Hastane H blok -2. Kattaki Mesleki Beceri salonlarındaki her bir odada, web kamera ve mikrofonlu bir masaüstü veya dizüstü bilgisayar bulunmasının sağlanması ve bu amaçla ivedilikle en azından 10 bilgisayar daha temin edilmesi.
- Hastane H blok -2. Kattaki Mesleki Beceri salonlarında kullanılan bilgisayarların, hastane internet çıkış hızını yavaşlatma riskinin değerlendirilmesi.
- KEYPS üzerinden senkron eğitim amacıyla Vodafone'dan kiralanmış olan 2.,3.,4.,5. Sunucuların kira maliyetlerinin dikkate alınarak, kampüsümüze taşınması, sayısının (şu anda 4) ve bant genişliğinin (şu anda 300 mbit) artırılması veya BBB dışındaki Teams gibi yazılımların KEYPS'e entegre edilmesi.
- Bahçelievler Dekanlık Binasının toplamda 15 megabit olduğu anlaşılan internet kapasitesinin artırılması.
- Ders sunumu, sınav ve yoklama görüntülerinin kayıt edilebileceği Zoom / Microsoft Teams gibi yabancı sunucu kullanan yazılımların KVKK açısından risk teşkil edip etmeyeceğinin Hukukçular tarafından değerlendirilmesi ve YÖK'ten görüş alınması, öğrencilerden bu konuda okul açılırken yazılı onam alınması.

2020-2021 eğitim-öğretim yılı uygulamaları

18 Eylül ve 23 Eylül 2020'de yeni akademik dönem için gerçekleştirilen 2 Koordinatörler Kurulu Toplantısının Çıktıları:

Toplantılar iki oturum halinde Dekan, Dekan Yardımcıları, Başkoordinatör, Başkoordinatör Yardımcısı, Dönem Koordinatörleri ve Tıp Eğitimi AD Öğretim Üyeleri'nden oluşan 17 kişilik ekibin ilk oturumda KEYPS üzerinden açılan senkron toplantıya katılımıyla gerçekleşti. 2. Oturum 4 öğretim üyesinin uzaktan katılımı ile hibrit olarak Microsoft Teams üzerinden gerçekleştirildi. Toplantı için belirlenen gündem maddeleri üzerinden sırasıyla tartışıldı.

1. Önceki yönetmeliklerde olduğu gibi 2020'de güncellenen yeni yönetmelik gereği de devam zorunluluğu bulunmaktadır. Uzaktan eğitimle anlatılan senkron derslerde, öğretim üyesi derse giren öğrencileri kaydedecektir, devam örgün eğitimde olduğu gibi zorunlu olacaktır. Bu kural öğrencilere ve öğretim üyelerine Başkoordinatörlük tarafından yazılı olarak hatırlatılacaktır. Öğretim üyesi öğrencinin senkron dersi izlediğini kameraların açılmasını isteyerek de denetleyebilecektir.

2. Formatif sınavlardan ilki 19 Eylül 2020'de Dönem 3 Koordinatörlüğü tarafından gerçekleştirilecektir, hazırlığı tamamlanmıştır. Soru Değerlendirme Kurulu tarafından onaylanan sorulardan, formatif sınavlar için kurulda işlenen ders saatlerinin sayısı gözönüne alınarak, 25 ila 40 soru arasında değişen sayıda soru çekilerek, online sınav hazırlanacaktır.

Sınavlar hazırlanırken; çoklu seçmeli, açık uçlu, olgu senaryoları ve eşleştirmeli türünden soruların ağırlıklı olmasına dikkat edilecektir.

Summatif sınavların ise yüz yüze olması tercih edilmekle birlikte, pandemi yoğunluğu dikkate alınarak konunun Dekanlığımızca iletilecek talimat sonrası şekillendirilmesine karar verildi.

3. Eğitim öğretiminin pandemi nedeniyle ertelenmesi talebinde bulunan öğrencilerin dilekçeleri Yönetim Kurulu'nca değerlendirilecek, kabul gördüğü takdirde ertelenen dönem veya yıl, öğrencinin eğitim süresine eklenecektir.

4. Dönem 3 İngilizce Tıp Programı'nda ders anlatacak öğretim üyelerinin iletildiği sorunların azaltılabilmesi için İngilizce Hazırlık Okulu'ndan "İngilizce ders anlatma" konusunda eğitim talep edilecektir.

5. Öğrencilerde sınıf temsilciliği öğrenci oylarıyla belirlenmektedir. Bir sınıf temsilcisi en fazla iki yıl süre ile temsilci olarak görev alabilecektir.

6. Dönem 6'da yüz yüze eğitim devam edecektir. İntörn doktorlar eğitimlerinin ertelenmesi için dilekçe verebilirler, bu amaçla yapılacak başvurular Yönetim Kurulu'nca değerlendirilecektir.

Diğer dönemler için Üniversite tarafından yayınlanan tebligatta 30 Kasım'a kadar tüm derslerin ve sınavların uzaktan eğitim yöntemleriyle yapılacağı, 30 Kasım 2020 sonrası ise güncel durum göz önüne alınarak örgün eğitime geçilebileceği bildirilmektedir.

Dönem 5'te bir önceki öğretim yılında pandemi nedeniyle ertelenen uygulamalı derslerin telafisi için Dönem 5 ve 6 koordinatörlerinin işbirliği ile, Dönem 6'ya bu uygulamaların adaptasyonu konusu çalışılacaktır.

7. Dönem 4'te Solunum-Dolaşım KUK kapsamında yer alacak 2 haftalık Seçmeli Ders programı tercihleri için koordinatörlük tarafından önerilen 11 anabilim dalı başlığı kurula sunuldu, kurul

tarafından uygun bulundu. Her bir seçmeli programa en fazla 3'er öğrenci rotasyonu ayarlanacak, her öğrenciden alınacak tercihler uyarınca bu dağılım planlanacaktır. Anabilim dalları program çıktılarını, ölçme değerlendirme yöntemlerini Dönem 4 Koordinatörlüğü tarafından iletilen yazı çerçevesinde oluşturacaktır.

Seçmeli dersler için belirlenen anabilim dalları;

- *Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon*
- *Radyoloji*
- *Nükleer Tıp*
- *Radyasyon Onkolojisi*
- *Adli Tıp*
- *Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi*
- *Psikiyatri*
- *Çocuk Psikiyatrisi*
- *Anestezi ve Reanimasyon*
- *Göğüs Cerrahisi*
- *Ortopedi ve Travmatoloji*

8. Dönem I dersleri 5 Ekim 2020'de online olarak başlayacaktır. İlk hafta Üniversite ile ortak yapılan Oryantasyon programının sınırları Dönem I Koordinatörleri tarafından Rektörlük ile görüşülüp oluşturulacaktır.

9. Ölçme Değerlendirme Kurulu üyeleri kısa süre içinde güncellenecek, Prof. Dr. Ayla Kürkçüoğlu başkanlığında yeni öğretim yılının ölçme değerlendirme gündem maddeleri ilk toplantıda tartışılacaktır.

10. Çalışma Grubu Koordinatörü Doç. Dr. Tolga Aydos, bu yıl yürütülecek online çalışma grupları faaliyetlerine ilişkin önerilerini sundu. Bu yıl için konu seçimleri için "COVID-19 Pandemisi" ana başlığının önerilmesi çoğunluk tarafından benimsendi. Yine de önceki yıllarda olduğu gibi anabilim dallarından konu önerilerinin alınması ile çalışmalar başlatılacaktır. Kurul tarafından iletilen diğer katkılar da dikkate alınarak bu yılki çalışma grupları derslerinin oluşturulmasına karar verildi.

11. Yatay geçişle ara dönemlere gelen öğrenciler için KEYPS sorumlularından KEYPS kullanımına ve demo sınavlara yönelik eğitim desteğinin istenmesine karar verildi.

28.09.2020 tarihinde gerçekleştirilen Ölçme Değerlendirme Kurulu toplantısının aşağıda belirtilen kararlarının uygulanmasına başlanmıştır:

Microsoft Teams uygulaması üzerinden toplantı çevrimiçi olarak Dekan, Dekan Yardımcıları, Başkoordinatör, Başkoordinatör Yardımcısı, Dönem Koordinatörleri ve Tıp Eğitimi AD Öğretim Üyeleri'nden 17 öğretim üyesinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir

- *Ölçme Değerlendirme Kurul Başkanı Prof. Dr. Ayla Kürkçüoğlu tarafından, toplantının açılışı yapıldı ve bugüne kadar yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.*
- *Prof. Dr. Ayla Kürkçüoğlu; dünyanın ve ülkemizin içinde bulunduğu yeni koronavirus (COVID-19) küresel salgını sürecinde, Üniversitemiz Rektörlüğünün aldığı kararlar doğrultusunda, 30 Kasım 2020 tarihine kadar Tıp eğitiminin uzaktan yapılacağı (sınavlar, dersler). 30 Kasım 2020 tarihinden sonra ise güncel durum göz önüne alınarak seyreltilmiş yüz yüze eğitime geçilebileceği kararını katılımcılar ile paylaştı.*
- *Ölçme Değerlendirme Kuruluna yeni katılan üyelere, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hakkında genel bilgi verildi.*

*Sonrasında **toplantı gündemi** katılımcılar ile paylaşıldı. Buna göre:*

- **Formatif sınavların yapılandırılması ile ilgili olarak:**
  - ✓ *Formatif sınavlar için, daha önce Koordinatörler Kurulunda görüşülen formatif sınav soru sayısı, sınav soru biçimi, ders kurulları veya Klinik Uygulama Kurulları (KUK) içerisinde yer alacak sınav sayısı gibi konuların karara bağlanması,*
  - ✓ *Formatif sınav soru tartışma saatleri ve sınav ilan biçimi*
- **Summatif (Kurul) sınavların yapılandırılması ile ilgili olarak:**
  - ✓ *Sınavları oluşturulma, sınav soru sayısı, sınav soru biçimi, sınavın oturum sayısı,*
  - ✓ *Sınav esnasında sorular arasında geri dönüşlere izin ve sınavdan düşen öğrencilere ek süre tanınması konuları,*
  - ✓ *Summatif sınavlar süresince teknik destek,*
  - ✓ *Olası soru iptal durumlarında değerlendirme biçiminin standardizasyonu,*
  - ✓ *Sınav gözetmenleri konusu,*
  - ✓ *Çevrimiçi sınavlarda ve sınavın yüz yüze olması durumunda sınava sağlık sorunu (COVID-19 veya temaslı vb.) nedeniyle gelemeyecek öğrencilerin durumu,*

Konularının toplantı süresince görüşülmesinin amaçlandığı belirtildi.

*Toplantıda yukarıda görüşülen konular sonrasında **alınan kararlar** aşağıda belirtilmektedir:*

- **Formatif sınavlar ile ilgili olarak alınan kararlar:**
  1. İlgili koordinatörlerin her bir ders kurulu ve KUK içerisinde yer alacak formatif sınav sayısına, ders içeriğinin uzunluğu da göz önünde bulundurularak, en az bir formatif sınav yapılmak üzere karar vermesine,
  2. Formatif sınav soru biçiminin ağırlıklı olarak çoklu seçmeli ve eşleştirmeli olması, az sayıda çoktan seçmeli ve iyi yapılandırılmış kısa cevaplı (boşluk doldurma) soru tiplerinden olması gerektiğine,
  3. Formatif sınavlarda soru sayısının, 25-40 adet aralığında tutulmasına, ancak net sayının dönem koordinatörlerince belirlenmesine,
  4. Formatif sınav soru tartışmasının koordinatörler tarafından tutanak tutularak mevcut işleyişe uygun olarak devamına karar verildi.

- **Summatif sınavlar ile ilgili olarak alınan kararlar:**
  1. Sınav tarihinden en geç 10 gün öncesinde summatif sınavların koordinatörler tarafından oluşturulması ve sorularının ilgili Anabilim Dallarından istenmesi gerekliliğine,
  2. Dönem I, II ve III summatif sınav sorularının, yaklaşık %70 oranında çoktan ve çoklu seçmeli, %30 oranında ise eşleştirilmeli, iyi yapılandırılmış kısa cevaplı (boşluk doldurma) ve olgu çözümlemesi gibi diğer soru biçimleri ile yapılandırılmasına,
  3. Dönem IV ve V summatif sınav sorularının, yaklaşık %90'ının çoktan ve çoklu seçmeli soru biçiminden, %10'unun ise, iyi yapılandırılmış kısa cevaplı (boşluk doldurma), eşleştirme ve olgu çözümleme gibi diğer soru biçimleri ile yapılandırılmasına,
  4. Sınav soru sayısının yazılı sınavlar için; Dönem I, II ve III'te 100 adet soru; Dönem IV ve V'te en az 50 adet soru olarak belirlenmesine,
  5. Sınav süresinin soru sayısına göre belirlenmesine, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesinde ifade edildiği gibi, "sınav süresi soru sayısı + 5 dakikadan az olmayacak biçimde sürdürülmesine,
  6. Sınav sırasında 5 dakikadan fazla sistemde kopma yaşayan öğrencilere ilgili dönem koordinatörünün uygun görmesi ile ek süre verilmesine,
  7. Sınavların **tek oturum halinde ve sınav süresince sorular arasında geri dönüş yapılamayacak biçimde** uygulanmasına,
  8. Sınav süresince teknik desteğin olması gerektiği ve bu bağlamda Dönem IV ve V için H Blok Kat: -2 de görev alan Mina Çınar'ın destek vermesine, Dönem I, II ve III için ise, teknik desteğin Dekanlığımızın belirleyeceği bir görevli tarafından sağlanmasına,

9. 30 Kasım 2020 tarihine kadar yürütülecek olan uzaktan çevrimiçi sınavlarda, mevcut pandemi koşulları nedeni ile, gerekli sosyal mesafenin sağlanarak, 10-12 öğrenci için 1 (bir) gözetmen olacak şekilde gerekli planlamanın yapılması gerektiğine,
10. Covid-19 hastalığı tanısı almış öğrenciler için; öğrencinin ateşinin olmaması ve genel durumunun iyi olması koşulunda sınava çevrimiçi katılabileceği, sınava katılmadığı durumda ise durumunu belgeleyen sağlık raporunun uygun görülmesi durumunda mazeret sınavı açılabilmesine,
11. Summatif sınav soru iptallerinde, iptal edilen sorunun sınavdan çıkartılarak, hesaplamanın (100 puan - iptal edilen soru sayısı) formülü ile yapılmasına, ayrıca her soruya, iptal edilen sorunun ağırlığı kadar ek puan verilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Toplantı sonrasında yeni akademik yıl için öğrencilerle sınavların içeriği ve uygulama biçimi ile ilişkili duyuru yapılmıştır.

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖNERİLERİ

Covid-19 pandemisi günlerinde TEPDAD tıp eğitiminin hemen her aşamasında eğitimin aceleye getirilmemesi, kaliteden ve hedeflerden sapılmaması konularında uyarılarını sürdürmüş ve Klinik öncesi dönemde uygulamalı eğitimlerin (temel ve klinik bilimlerin laboratuvar uygulamaları, mesleksel beceriler, toplum sağlığı uygulamaları vb.) önemli bir yer tuttuğu unutulmaması gerektiğini, klinik öncesi, yani temel bilimlerin kendi aralarında yatay ve klinik bilimler ile ise dikey entegrasyonun kurulduğu dönemde sosyal bilimler, etik, tıpta insan bilimleri gibi diğer alanlar da entegrasyonun önemine dikkat çekilmiş, Uzaktan öğrenme süreçlerinin klinik öncesi dönemde bu bileşenleri karşılamakta tek başlarına yeterli olmadığı, salgın koşullarında teorik derslerin öğrenim hedeflerine ve uygulamalı eğitimlerin ise yöntem seçiminde hedeflenen kazanımlarına ulaşılabilmesi esas olması gerektiği önemle vurgulanmıştır.

Öğrencilere okuyarak, izleyerek, yazarak, yaparak, tartışarak öğrenme fırsatları ve etkileşim olanakları sağlayarak uygun şekilde rehberlik edilebilen yaratıcı, esnek ve destekleyici öğrenme süreçleri hayata geçirilmelidir.

TEPDAD bu süreçte, fakültelerin klinik öncesi dönemlerinde, özellikle uygulamalı eğitimler için kullanabilecek en uygun eğitim yaklaşımının harmanlanmış (*blended*) öğrenme olduğu düşüncesinde olduğunu söylemektedir. Bu harmanlanmış öğrenme yaklaşımında, farklı eğitim

teknolojilerinin, çevrimiçi öğrenme ve yüz-yüze öğrenme süreçlerinin, hedeflenen öğrenme kazanımlarının doğasına göre belli bir akış içinde, belirli oranlarda ve birlikte kullanılması söz konusudur. Harmanlanmış öğrenme modeli önümüzdeki dönemlerin de anahtar yaklaşımı olarak öne çıkmaktadır. Fakültemizde de Dönem I düzeyinde 01 Ekim tarihinden itibaren bu eğitim modeli kademeli olarak benimsenmiş ve uygulamaya başlanmıştır. Eğitim sürecine öğrencilerinde katılması, yüz yüze eğitim dönemi geldiğinde telafi eğitimlerinin de yapılmasının planlanması büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte öğretim elemanlarının açık ve uzaktan öğrenim süreçlerini uygun ve verimli kullanabilmeleri için gereken desteğin sağlanmasına da özen gösterilmelidir.

YÖK'ün aldığı karar doğrultusunda, salgın dönemi sonlanıncaya kadar tüm ölçme değerlendirme etkinliklerinin dijital ortamlarda yapılması zorunluluğu doğduğunu ifade eden TEPDAD, özellikle son dönemde gündeme gelen çevrimiçi eğitim etkinliklerinde değerlendirmenin ayrı bir önem kazandığının altını çizmekte ve eğitim programlarında yapılan her türlü değişiklikte ölçme değerlendirme planının amaç, hedef ve kazanımlar ile ilişkisi gözden geçirilerek güncellenmesi ve paydaşlara açık ve anlaşılır olarak duyurulması, uzaktan eğitim yöntemleriyle öğretilmesi mümkün olmadığı için salgın sürecinin sonlanmasını takiben gerçekleştirilmesi planlanan uygulamalı eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamaya dönük sınamaların, dijital ortamlarda yapılan ölçme değerlendirme etkinliklerinin dışında bırakılması; kısa sürede bitirilmesi gereken çoktan seçmeli sınav gibi yöntemlerin çevrimiçi gerçekleştirildiğinde bağlantı, yazılım, donanım kaynaklı problemlerin yaşanabileceğinin dikkate alınması ve gerekli önlemlerin alınması; ölçme değerlendirmede seçilen yöntemlerin geçerli ve güvenilir olması; ölçüm araçlarının çeşitlendirilmesi ve çoklu ölçüm aracı kullanımının desteklenmesi; öğrencinin yeterliğine (başarılı, başarısız vb) ilişkin kararlar almak için yapılan değerlendirmenin yanı sıra öğrencilere geribildirim sağlama, düzeltme/geliştirme fırsatları yaratmak üzere süreç değerlendirilmesine yönelik planlamaların yapılması ve sınavların güvenlik eksikliklerine yönelik önlemler alınmasının önemine özellikle dikkat çekmektedir.

Fakültemiz de bu öneri ve görüşlerin hayata geçirilebilmesinin takipçisidir.

YÖK 24 Haziran 2020 tarihli genelgesinde de akademik kurumların müfredatının % 40 a kadar olan kısmının uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmesini talep etmiştir.

Halen sayıları giderek artmakta olan Avrupa ve Amerika Üniversiteleri bundan böyle eğitim programlarını azımsanmayacak oranda uzaktan eğitim yöntemleri ile çeşitlendireceklerini deklare etmektedirler.

Sonuç olarak; uzaktan eğitim, tıp gibi uygulamanın ve usta çırak ilişkisinin hala önemini koruduğu bir disiplinde bile salgın dönem ve sürecinden bağımsız olarak eğitimimizin azımsanmayacak bir bölümüne talip olmuştur, giderek te eğitimimizin içindeki payı artacağına benzemektedir. Uzaktan tıp eğitimi farklı ve yeni yöntemlerle çeşitlendirilerek, ölçme ve değerlendirme yöntemleri şeffaf ve denetlenebilir özelliklerini korumakla birlikte çeşitlendirilerek ve en önemlisi eğitici ve öğrencinin gereksinim ve isteklerini önceleyerek gelecekte tıp eğitimini şekillendirebilme potansiyeline sahip olabilecek durumdadır. Tıpta uygulama ve karar verme yeteneğinin geliştirilmesinde geleneksel eğitim yöntemleri de ağırlıklarını sürdüreceklerdir. Bu arada uzaktan tıp eğitimi sürecinin ancak konunun tüm paydaşları arasındaki işbirliği ve iletişimin sağlanması ve sürdürülmesi ile başarıya ulaşabileceği de hep hatırdta tutulmalıdır.